

Αρείου Πάγου: 580/1978 Τμ. Β΄
Πηγή: Νομικό Βήμα 27/1979 σελ. 397

Κοινωνικές Ασφαλίσεις (ΙΚΑ). Αφετηρία συνταξιοδότησεως και επιδόματος αναπροσαρμογής. Πότε αρχίζει η συνταξιοδότηση σε περίπτωση αναπηρίας ή σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου. Ατύχημα εργατικό σε ασφαλισμένου. Υποχρεωτική αναγγελία στο ΙΚΑ. Για απονομή συντάξεως απαιτείται αίτηση, με την οποία εξομοιώνεται και η δήλωση του εργατικού ατυχήματος στο ΙΚΑ που την υπογράφει ο ασφαλισμένος γι' αυτό και η συνταξιοδότηση αρχίζει από τη δήλωση (contra μειοψ.).

Προεδρεύων: ο κ. ΗΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ αντιπρόεδρος
Εισηγητής: ο κ. Ι. ΝΤΕΓΙΑΝΝΗΣ αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: οι κ.κ. Κ. Λογοθέτης, Ι. Γεωργαντζής

Επειδή κατά το άρθρ. 29 παρ. 5 του α.ν. 1846/1951, ως τούτο αντικατεστάθη δια του άρθρ. 12 παρ. 1 του ν. 4476/1965, η καταβολή των συντάξεων και του επιδόματος αναπροσαρμογής άρχεται από της ημέρας κατά την οποίαν υπεβλήθη υπό του ησφαλισμένου η αίτησις περί απονομής συντάξεως. Κατ' εξαίρεσιν α) εν περιπτώσει αναπηρίας, δια την οποίαν κατεβλήθη επίδομα ασθενείας, η καταβολή συντάξεως άρχεται από της επομένης της λήξεως της επιδοτήσεως ή κατ' εκλογήν του ησφαλισμένου από της ενάρξεως της επιδοτήσεως, εφ' όσον έκτοτε ο ησφαλισμένος κρίνεται ανάπηρος και β) εν περιπτώσει θανάτου ησφαλισμένου ή συνταξιούχου η καταβολή της συντάξεως εις τους δικαιούχους άρχεται από της πρώτης του επομένου μηνός εκείνου κατά τον οποίον επήλθεν ο θάνατος. Κατ' αμφοτέρας όμως τας άνω περιπτώσεις η καταβολή της συντάξεως δεν δύναται να ανατρέξη εις χρόνον άπώτερον του εξαμήνου από της ημέρας υποβολής της αιτήσεως απονομής συντάξεως. Εξ άλλου κατά το άρθρ. 10 του Κανονισμού «περί ασφαλιστικής αρμοδιότητος και διαδικασίας απονομής των παροχών του ΙΚΑ» εγκριθέντος δια της υπ' αριθ. 57440/1938 Α.Υ. Εργ. (ΦΕΚ β 33), ο οποίος εξακολουθεί να ισχύη και μετά τον ν. 1846/1951, εφ' όσον δεν εξεδόθη ο υπό των διατάξεων αυτού προβλεπόμενος Κανονισμός (άρθρ. 34 παρ. 1 εδάφ. δ και 60 παρ. 1), προς άσκησιν παντός δικαιώματος εκ της ασφαλίσεως κατά της αναπηρίας γήρατος ή θανάτου δένον να υποβληθή υπό του αιτούντος εις την υπηρεσίαν του ιδρύματος αίτησις, ήτις δένον να συντάσσεται υπό της υπηρεσίας, εφ' όσον ζητεί τούτο ο ενδιαφερόμενος. Τέλος κατά το άρθρ. 21 του ίδιου Κανονισμού ο εργοδότης ή ο αντιπρόσωπος αυτού, ο ησφαλισμένος και εν αδυναμία ή θανάτω τούτου οι εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα, ο τας πρώτας βοθηείας παρασχών ιατρός, πας υπάλληλος του Ιδρύματος λαβών ως εκ της υπηρεσίας του γνώσιν, υποχρεούνται να αναγγέλλουν εις το υποκατάστημα του ΙΚΑ παν ατύχημα κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής επισυμβάν εις πρόσωπον υπαχθέν, καθ' ά ο νόμος 6298 ορίζει, εις την ασφάλισιν (παρ. 1 εδάφ. 4 πρώτον). Η αναγγελία του ατυχήματος δένον να γίνεται εντός 5 ημερών από του ατυχήματος (παρ. 2 εδάφ. πρώτον). Εκ του συνδυασμού των διατάξεων τούτων σαφώς προκύπτει ότι προς απονομήν συντάξεως λόγω αναπηρίας γήρατος ή θανάτου, επομένως και προς απονομήν συντάξεως λόγω εργατικού ατυχήματος εις τον παθόντα ή τους κατά νόμον δικαιουμένους απαιτείται η υποβολή υπό του ενδιαφερομένου σχετικής αιτήσεως εις την υπηρεσίαν του Ιδρύματος, εν τη οποία να εκτίθεται σαφώς η αιτία απονομής συντάξεως, ίνα τα αρμόδια όργανα τούτου επιληφθούν της απονομής αυτής. Μόνον εν υποβολή σχετικής αιτήσεως υφίσταται ευθύνη του ΙΚΑ προς αποζημίωσιν δια παράνομον πράξιν ή παράλειψιν των οργάνων του ΙΚΑ. Κατά την έννοιαν όμως των αυτών διατάξεων εάν και εφ' όσον διαπιστούται αρμοδίως η συνδρομή των προϋποθέσεων του νόμου δια την παροχήν συντάξεως ή επιδόματος αναπροσαρμογής λόγω αναπηρίας οφειλομένη εις εργατικόν ατύχημα ή δήλωσις περί του ατυχήματος ή υπογραφούμενη παρ' αυτού του ησφαλισμένου και αίτησις δια την χορήγησιν των άνω παροχών ισοδύναμον προς την κατά το άρθρον 10 του Κανονισμού υποβαλλομένην. Την άποψιν ταύτην ενισχύει η διάταξις του άρθρ. 21 παρ. 4 εδ. δεύτερον του άνω Κανονισμού τροποποιηθείσα και η συμπληρωθείσα δια των υπ' αριθμ 6919/21.2.1941 και 22955/20.4.1974 Α.ν. Εργ. κατά την οποίαν δεν επιτρέπεται η αναδρομική χορήγησις συντάξεως πλέον του ενός έτους από της αναγγελίας. Ναι μεν η διάταξις αυτή κατόπιν του ν.

4476/1965 δεν ισχύει ως προς τον χρόνον αναδρομής απονομής συντάξεως παρέχει όμως ερμηνευτικόν επιχείρημα ότι η υπό του ησφαλισμένου ενυπόγραφος αναγγελία του εργατικού ατυχήματος εξισούνται προς αίτησιν απονομής συντάξεως λόγω αναπηρίας οφειλομένης εις το ατύχημα τούτο. Εν προκειμένω ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως το δικάσαν Εφετείον εδέχθη ανελέγκτως τα εξής πραγματικά περιστατικά: Ο αναιρεσίβλητος οικοδόμος υπέστη την 9.12.1969 εργατικόν ατύχημα κατά την ανέγερσιν οικοδομής εν Λαμμία. Την 11.12.1969 υπέβαλε προς το αναιρεσεϊόν ΙΚΑ την υπ' αριθ. 418/1969 δήλωσιν εργατικού ατυχήματος, υπογεγραμμένην υπ' αυτού εν τη οποία εξέθεσε λεπτομερώς πάντα τα υπό του νόμου απαιτούμενα στοιχεία «ως πτώσις εκ της μαρκίζης του 3^{ου} εν εσοχή ορόφου εις την βεράνταν του εν εσοχή ορόφου, κάταγμα κλπ.» την 13.2.1971 απενεμήθη εις αυτόν υπό του ΙΚΑ σύνταξις αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος καταβλητέας από 13.8.1970, ήτοι από εξαμήνου προ της υποβολής της αιτήσεως προς απονομήν συντάξεως κατά τας διατάξεις του άρθ. 29 παρ. 5 του α.ν. 1846/51 ως αντικατεστάθη δια του άρθ. 12 παρ. 1 του ν. 4476/1965. Επί τη βάσει των γενομένων δεκτών περιστατικών και δι' επικυρώσεως της αποφάσεως του ομοίως κρίναντος Μον. Πρωτοδικείου εδέχθη ότι η σύνταξις έπρεπε να απενεμηθή από 11.12.1969, οπότε ο παθών αναιρεσίβλητος υπέβαλε δήλωσιν του εργατικού αυτού ατυχήματος, εν συνεχεία δε επεδίκασε ως αποζημιώσιν την διαφοράν μεταξύ συντάξεως και επιδόματος αναπροσαρμογής δια το χρονικόν διάστημα από 11.12.1969 μέχρι 13.8.1970. Ούτω πράξαν το Εφετείον δεν παρεβίασε τας εν αρχή της παρούσης σκέψεως διατάξεις ουσιαστικού δικαίου και δέον όπως απορριφθή ο αντίθετος μοναδικός λόγος αναιρέσεως. Κατά την γνώμην όμως δύο μελών του Δικαστηρίου τούτου έπρεπε να γίνη δεκτός ο λόγος ούτος αναιρέσεως, διότι εκ των αυτών ως άνω διατάξεων εν συνδυασμώ προς τας τοιαύτας των άρθρ. 13, 15, 23 παρ. 3, 24, 25 και 26 του αυτού ως άνω Κανονισμού σαφώς προκύπτει ότι η υπό του ησφαλισμένου έγγραφος αναγγελία του εργατικού ατυχήματος εις το αρμόδιον υποκατάστημα του ΙΚΑ δεν αναπληρώνει την αίτησιν απονομής συντάξεως αναπηρίας οφειλομένη εις εργατικόν ατύχημα, διότι η αναγγελία του ατυχήματος τούτου, γινομένη υπό των εν τω Κανονισμώ αναφερομένων προσώπων, σκοπόν έχει αφ' ενός μεν την διαπίστωσιν των συνθηκών προκλήσεως των εργατικών ατυχημάτων προς λήψιν των αναγκαίων μέτρων προλήψεως αυτών και αφ' ετέρου την διαπίστωσιν εις κατάλληλον χρόνον της προκληθείσης ανικανότητος συνεπεία του ατυχήματος. Δεν υφίσταται διάταξις νόμου προβλέπουσα την εν συνεχεία αυτεπάγγελτου ενέργειαν των οργάνων του ΙΚΑ προς απονομήν συντάξεως αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος. Συνεπώς κατά τα δεκτά γενόμενα υπό του Εφετείου πραγματικά περιστατικά νομίμως τα αρμόδια όργανα του ΙΚΑ απένειμαν σύνταξιν αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος από εξαμήνου προ της υποβολής της σχετικής αιτήσεως υπό του αναιρεσίβλητου και ουχί από της αναγγελίας του ατυχήματος υπό του παθόντος αντιθέτως δε κρίναν το Εφετείο παρεβίασε τας εν αρχή της παρούσης μηνυμονευομένας διατάξεις του νόμου. (Επικυρώνει την Εφ. Αθ. 9410/1973).